

PLAN ZALESIEŃ OCHRONNYCH I WALKI Z POSUCHĄ W ZSRR

W uchwałach Plenum CKWKP (b) z lutego 1948 r. między innymi powiedziano: „Obecnie po przejściu do budownictwa pokojowego przed naszą partią i państwem znowu stało w całej pełni najpilniejsze zadanie, takiego zabezpieczenia rozwoju rolnictwa, aby można było jaknajszybciej uzyskać obfitość środków żywnościowych dla ludności, surowców dla przemysłu lekkiego oraz nagromadzić niezbędne rezerwy państwowe tych środków i surowców“.

Późniejsza uchwała Rady Ministrów Z.S.R.R. i CKWKP (b) z 20 października 1948 r. „O planie zalesień ochronnych, wprowadzeniu siewu traw do płodozmianu, budowie stawów i zbiorników w stepowych i leśno-stepowych okręgach europejskiej części Z.S.R.R.“ jest gigantycznym zamierzeniem w dążeniu do realizacji nacreślonych celów.

Ta historyczna uchwała jest ostatnio przedmiotem szczegółowych rozważań w licznych pismach radzieckich, dających wyraz entuzjastycznego przyjęcia jej przez narody Związku Radzieckiego.

W realizacji wielkiego planu nastąpi ujarznienie sił przyrody na olbrzymich obszarach Związku Radzieckiego, nawiedzanych dotychczas przez klęski posuchy, co w skutkach przynosiło olbrzymie straty w rolnictwie.

W okresie ostatnich 65 lat posucha niszczyła urodzaje pól Powołża dwudziestokrotnie t.j. średnio co trzeci rok, w obwodach Woroneża, Rostowa, Woroszyłowgradu, Stalino posuchy powtarzały się przeciętnie co cztery lata, a w republikach Baszkirskiej, Tatarskiej, Mordowskiej co sześć lat. O

W warunkach kapitalistyczno-obszarniczej gospodarki w rolnictwie i drobnych indywidualnych gospodarstwach chłopskich nie zdołano w praktyce podjąć planowej walki z żywiołem.

Warunki gospodarki socjalistycznej w rolnictwie stwarzają dopiero wielkie możliwości w tej dziedzinie w oparciu o badania naukowe i wyniki doświadczeń uczonych radzieckich, a w szczególności W. W. Dokuczajewa, I. A. Kostyczewa i W. P. Wiliamsa.

Praktyczna wartość tych doświadczeń znanych pod nazwą systemu polowo-łąkowego sprawdzona została w licznych gospodarstwach rolnych na dużych obszarach w Związku Radzieckim.

Po raz pierwszy w dziejach rolnictwa zaplanowano na podstawie przeprowadzonych badań na tak wielką skalę prace zmierzające do zwalczania klęsk nieurodzajów na stepowych i leśno-stepowych obszarach obejmujących 120 milionów ha ziemi ornej w europejskiej części Z.S.R.R.

Ta wielka zaplanowana akcja polegać ma głównie na: zalesieniach ochronnych i wprowadzeniu do płodozmianu w uprawach rolnych siewu wieloletnich traw w pomieszczeniu z roślinami motylkowymi. Ponadto opierać się ma na racjonalnym wykorzystywaniu i uprawie użytków rolnych z uwzględnieniem stosowania czarnych ugorów, orok jesiennych i podorywek, racjonalnym stosowaniu nawozów organicznych i sztucznych, siewie wysoko gatunkowych nasion odpowiadających miejscowym warunkom siedliskowym i systemie nawadniania opartym na wykorzystywaniu wód miejscowych, budowie stawów, kanałów i zbiorników wodnych.

Główne i niewątpliwie najtrudniejsze zadanie z wymienionych prac będzie polegało na wykonaniu zalesień pasów ochronnych w dążeniu do złagodzenia niekorzystnych warunków klimatycznych na olbrzymich obszarach objętych zamierzonym planem przekształcenia sił przyrody dla osiągnięcia lepszych urodzajów. Jak wynika z przeprowadzonych doświadczeń dla zahamowania siły wiatrów i zwiększenia wilgotności powietrza na objętym ochroną obszarze wystarczy wykonanie zalesień na wąskich smugach odległych od siebie o kilkaset metrów. Te pasma leśne powodują również zatrzymywanie śniegu między liniami lasów co w wyniku przyczynia się do powolniejszego spływania topniejącego śniegu i równomierniejszego zwilżania pól.

Wprowadzenie w życie zamierzonego planu spowoduje zwiększenie wydajności gleby, zabezpieczenie jej przed nadmiernym wypłukiwaniem i niekorzystnym działaniem wiatrów, przyczyni się do utrwalenia piasków. Zmiany te przyniosą w wyniku zwiększenie urodzajów przy prawidłowym i pełnym wyzyskaniu gleby i stworzą podstawy do należytego rozwoju różnych gałęzi gospodarstwa rolnego i hodowlanego.

Realizacja planu walki z posuchą zamierzona jest w ciągu 15 lat. W okresie tym ma powstać 5,3 tysięcy kilometrów zalesionych pasów ochronnych. Te pasy mają przebiegać następująco:

- 1) 900 km. długości po obu brzegach Wołgi od Saratowa do Astrachania,
- 2) 600 km. długości z Kamieńska w kierunku Penzy,
- 3) 170 km. długości wzdłuż działu wodnego Wołgi i rzeki Iłowla między Kamyszynem i Stalingradem,
- 4) 580 km. długości na przestrzeni Czapajewsk-Władimirowska,
- 5) 570 km. długości ze Stalingradu do Czerkieska,
- 6) 1080 km. długości wzdłuż obu brzegów rzeki Ural po linii Wiszniewaja Góra, Czkałow — Uralsk do morza Kaspijskiego,
- 7) 920 km. długości wzdłuż obu brzegów Donu od Woroneża do Rostowa,,
- 8) 500 km. długości po obu brzegach płn. Dońca od Biełgorodu do Dońca.

Każdy z tych pasów leśnych składać się będzie z dwóch do sześciu pasm zalesionych o szerokości od 30 do 100 m. każde. Odległości między pasmami wynosić będą 200 lub 300 metrów.

Przy zalesieniach pasów stosowane będą gatunki drzew i krzewów leśnych zależnie od warunków siedliskowych z uwzględnieniem w stosunku do ogólnej ilości około 10 do 15% drzew i krzewów owocowych.

Niezależnie od powyższych pasów leśnych mają być dokonane zalesienia ochronne w postaci sieci wąskich smug na obszarach gospodarstw państwowych i kolektywnych o łącznej powierzchni 5.709 tysięcy ha. Ponadto mają być dokonane utrwalenia i zalesienia piasków na obszarze 322 tysięcy ha. Zalesieniu podlegać będą również brzegi jezior, rzek i innych wód w celu utrzymania poziomu wodnego.

Przewidziane jest urządzenie 44.228 stawów względnie zbiorników wodnych w w połączeniu z regulacją rzek, budową kanałów i innymi pracami wodnymi. Przeprowadzenie prac wodno-melioracyjnych ma na celu nie tylko uwzględnienie potrzeb rolnictwa, ale służyć ma również rybołówstwu i wykorzystaniu dla celów elektryfikacji.

W związku z przystąpieniem do realizacji wykonania omawianego planu rozpracowana została szczegółowa organizacja prowadzenia akcji z powołaniem przewidzianych władz na czele z Głównym Urzędem do spraw zalesień ochronnych przy Prezydium Rady Ministrów Z.S.R.R.

Przy wszelkich pracach związanych z zalesieniami jak również z budową urządzeń wodnych ma być stosowana daleko posunięta mechanizacja. W najbliższych latach powstanie 570 stacji leśnych, które na podstawie umów z gospodarstwami kolektywnymi prowadziwać będą m. in. takie prace jak: przygotowanie gleby pod zalesienia, wykonanie zalesień, prace pielęgnacyjne w uprawach oraz prace przy budowie urządzeń wodno-melioracyjnych. Realizuje się również zakładanie sieci szkółek leśnych oraz zbiór nasion, drzew i krzewów leśnych dla zabezpieczenia wyprodukowania niezbędnej ilości sadzonek.

Zaplanowane zostało wyhodowanie około 34 miliardów sadzonek drzew leśnych i częściowo drzew i krzewów owocowych.

Dla realizacji planu przewidziane są olbrzymie środki finansowe.

W przygotowaniu jest również szkolenie personelu niezbędnego do wykonania zamierzonych prac.

Po tej ogólnej charakterystyce radzieckiego planu walki z posuchą przyjrzyjmy się jak przedstawiają się przygotowania praktyczne do realizacji wielkich zamierzeń i częściowo wprowadzenie ich już w życie.

W roku 1948 wykonano zalesienia ochronne w stepowej i leśno-stepowej części europejskiej Z.S.R.R. na obszarze około 200 tysięcy ha. Przygotowano już glebę pod zalesienia wiosenne 1949 r. na obszarze około 270 tysięcy ha. z przygotowaniem około dwóch miliardów sadzonek. Szkółki założone zostały w 1948 r. na obszarze 6.695 ha. Glebę przygotowano pod wiosenne założenia szkółek w 1949 r. na powierzchni 9.790 ha. Przygotowania poczynione w kierunku organizacji zakładania szkółek również w gospodarstwach kolektywnych. W ubiegłym roku zebrano już 7.825,2 ton nasion drzew i krzewów leśnych i częściowo owocowych z czego 6.225,3 ton dębu. W gospodarstwach leśnych wyznaczono drzewostany nasienne.

W gospodarstwach kolektywnych stepowych i leśno-stepowych okręgów europejskiej części Z.S.R.R. przygotowano w 1948 r. z przeznaczeniem do zasiewów 179.230 cetnarów nasion traw wieloletnich.

Dotychczas urządzono już 2.812 stawów względnie zbiorników wodnych. Ustalono zostały w 1948 r. siedziby 110 specjalnych stacji leśnych z określeniem okręgów ich działalności i powołaniem personelu kierowniczego. Będą one obsługiwały 196 administracyjnych rejonów z ogólną powierzchnią ziem 12,56 milionów ha.

Rozpracowany został również szczegółowy plan pracy na rok 1949. W pracach przygotowawczych do realizacji planu bierze udział 6 ekspedycji naukowych z uczestnictwem w nich 120 specjalistów i pracowników naukowych. Rozpracowywane są materiały charakteryzujące siedliska na projektowanych powierzchniach pod zalesienia. W pracach tych biorą udział również naukowo-badawcze instytuty Akademii Nauk Z.S.R.R., (gleboznawstwa, geografii, geologii, leśnictwa, botaniki i mikrobiologii), poza tym Moskiewski Państwowy Uniwersytet (Wydział Biologii), Instytut Gospodarstwa Leśnego Ministerstwa Leśnictwa Z.S.R.R., Instytut Agro-leśno-melioracyjny Ministerstwa Rolnictwa Z.S.R.R. i inne.

Przewidziane jest w ciągu bieżącej zimy przeszkolenie na dwu tygodniowych kursach 72 tysięcy kandydatów na kierowników najniższych ogniw organizacyjnych w gospodarstwach państwowych i kolektywnych, do prac związanych z zalesieniami.

Przeszkolenie trzymiesięczne przejdzie 7.200 agroleśnomelioratorów. Ponadto 780 osób przejdzie podobne specjalne przeszkolenie w szkołach średnich. W 1949 r. zwiększy się przyjęcie kandydatów do szkół rolniczych i leśnych wyższych o 1025 osób, a do średnich o 4180 osób. Studia agroleśnomelioracyjne i leśne w 1949 r. ukończyć ma w szkołach wyższych 1650 osób i w szkołach średnich 3440 osób.

W roku akademickim 1949/50 otwarte zostaną przy 4 wyższych uczelniach wydziały agroleśnomelioracyjne i przy 2 wyższych uczelniach wydziały mechanizacji. W 12 szkołach średnich, rolniczych i leśnych otwarte zostaną w 1949/50 r. wydziały agroleśnomelioracyjne i mechanizacji.

Do przeszkolenia jednomiesięcznego skierowano 9.000 osób z pośród agronomów, zootechników i innych specjalistów. Poza tym przewidziane jest w szeregu instytucjach stałe przeszkalanie jednomiesięczne agronomów.

Na potrzeby związane z wykonaniem planu przydzielono duże ilości traktorów i najrozmaitszych maszyn potrzebnych do mechanicznego wykonania prac. Mechanizacja pracy odegra dużą rolę przy realizacji zamierzonego wielkiego dzieła.

Wykonanie wielkiego planu zalesień ochronnych i walki z posuchą przyniesie okęgom stepowym i leśno-stepowym wysokie i trwałe urodzaje jako wspamiętałe i olbrzymie osiągnięcie gospodarki socjalistycznej.